

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

23 червня 2021 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Отже, переходимо до першого питання. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення механізмів формування мережі ліцеїв для запровадження якісної профільної середньої освіти (реєстраційний номер 4629-1).

Сергій Валерійович, заступник голови комітету, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Колеги, дякую.

Я досить швидко, бо фактично ми там про все проговорили. Але, якщо ви пам'ятаєте, на останньому засіданні комітету, коли ми з вами були в Чернігові, у нас була дискусія щодо... Практика пов'язана із тим, чи можуть чи не можуть дошкільні заклади освіти бути частиною підрозділів ліцеїв, тобто всіх трьох ступенів фактично, якщо враховувати правку 44, яку ми підтримали.

Була позиція щодо того, що це не є припустимо з точки зору адекватності навчально-виховного процесу, бо діти 3-4 років фактично перетинаються щоденно із підлітками і з всіма ризиками.

Було порозуміння щодо того, що є вже в сільській, в першу чергу, місцевості школи, в яких ці підрозділи створені вже. Але вони, за нашим аналізом, були створені в 99 відсотків випадків на базі першого і другого рівнів. Бо якщо рахувати ту кількість дітей, яку ми закладаємо в профільні ліцеї, а це, нагадаю, два класи по 25, тобто 150 дітей, 10-й і 12-й. І якщо утворюється школа з садочком повного циклу, то це буде мінімум, колеги, 600 дітей в школі, і це точно про громаду, яка може собі дозволити окремий дошкільний підрозділ, це 100 відсотків. Бо якщо ми так дозволимо, то давайте там відразу і відділення Пенсійного фонду будемо відкривати.

Саме з міркувань якості освіти і все ж таки того, що мають бути якісь запобіжники щодо якості, і з міркувань фактично і безпеки освітнього процесу для всіх учасників, в тому числі і малих дітей, є пропозиція повернутися до поправки, яка була за номером 45. І я зараз загальними словами розповім, а ви на екрані бачите ті поправки, які ми пропонуємо ще раз розглянути і відповідно проголосувати, і

готувати вже закон до зали. Бо я нагадаю, що вся система освіти дуже-дуже чекає, щоб ми цей законопроект проголосували до навчального року.

Отже, ідея наступна. Дозволити дошкільним підрозділам... А підкреслю, що ця концепція проговорена у тому числі і з міністром. Дозволити дошкільним підрозділам бути структурним підрозділом початкової школи або початкової школи та гімназії (не ліцею) із обов'язковим розміщенням або в окремій будівлі, або, якщо це не дозволяє інфраструктура громади, в тій самій будівлі, але обов'язково із окремими входами, так, щоби потоки дітей не перетиналися. Тобто в окремих приміщеннях, навіть якщо це в рамках однієї будівлі, у виключних випадках, зрозуміло.

Про це, простими словами, ця поправка. Я її гаряче підтримую, і відповідно, якщо нема якихось інших ідей, то для того, щоб цю ідею фактично врахувати, нам треба відхилити 13 поправку народного депутата Колебошина. Тобто ми там... *(Не чути)* Щоб не виключали ці слова "у складі або початкової школи або гімназії", бо ми зараз якраз в початковій школі, гімназії. І переформулювати, тобто фактично редакційно врахувати 44-у та 45-у, тоді стаття 35 Закону "Про повну загальну середню освіту" буде виглядати... От подивіться, там жирним кольором написано. *(Не чути)* "...початкової школи та гімназії... *(Не чути)* ...за умови розміщення в окремих будівлях або у відокремлених приміщеннях з окремим входом/виходом і територією для вихованців дошкільного підрозділу". Ну і там нижче, як виняток – здійснення початкової освіти.

Якщо ми це підтримуємо, звичайно, що ми маємо проголосувати, обговорити, якщо є потреба, то мені здається, що законопроект 4629-1 стане гармонічним, таким, що задовольняє повністю і систему освіти регіональну (бо у нас купа звернень і мажоритарників) і може бути винесений до сесійної зали із сподіваннями на нашу традиційно велику підтримку. Дякую, Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є у когось зауваження чи пропозиції для пропозицій Сергія Валерійовича?

_____. Ні, немає. Ми проговорили на засіданні робочої групи все.
(Шум у залі)

_____. *(Не чути)*

Я вам зразу говорила, що я цієї правки не підтримую. Я не розумію, як в ліцеї може бути початкова школа і ще якийсь підрозділ дошкільної освіти... *(Не чути)*

КОЛЕБОШИН С.В. Так чекайте, ми її виключаємо. Ми навпаки її прибираємо. Тобто не може бути в ліцеї садочка. Якщо ми зараз цю правку проголосуємо так як було, то в ліцеї не буде дошкільного підрозділу.

_____. *(Не чути)*

КОЛЕБОШИН С.В. Ми 13-у відхиляємо. 13 правка, яку було попередньо підтримано комітетом. 13 правка говорить про те, що якраз дошкільний підрозділ може бути в ліцеї. І ми зараз домовилися, що ми її зараз виключаємо, відхиляємо цю правку, і тоді залишається поточна редакція, де дошкільний підрозділ може бути в складі початкової школи або гімназії як максимум. Але не ліцею.

_____. О'кей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще в когось є, шановні колеги, зауваження чи пропозиції? Якщо ні, то переключіть, будь ласка, так, щоб ми бачили всіх.

_____. Я повністю підтримую цю пропозицію. Да, ми тоді в Чернігові також ми довго спілкувалися, якраз не вистачило таких математичних аргументів, які навів пан Сергій.

Я думаю, що перед голосуванням за законопроект, якщо можна, щоб Сергій для того, щоб чітко всі розуміли, ще раз: як у нас буде, що у нас з профільними класами і що ми дозволяємо... *(Не чути)*

КОЛЕБОШИН С.В. *(Не чути)* Ну я нагадаю. Три основні речі. Будь-яка громада, якщо вже вона спроможна зорганізувати профільний ліцей, може це зробити. Тобто нема 50 тисяч плюс. Ми кажемо, яка має бути мінімальна кількість класів та учнів на паралелі, та груп відповідно. Ми кажемо, що в окремих випадках за рішенням засновника початкова школа може бути в складі ліцею. Це три таких основних речі. Я зараз не торкаюсь там якихось косметичних речей або ж... *(Не чути)* Ну це більшою мірою все ж таки про інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міністерство освіти і науки, будь ласка. Я бачу Світлана хотіла до нас доєднатися.

_____ . Доброго дня. Да, у нас також є деякі зауваження. Якщо можна, ми зараз їх обговоримо.

БАЧИНСЬКИЙ В.С. Бачинський Володимир Святославович, виконуючий обов'язки генерального директора Директорату шкільної, дошкільної, позашкільної, загальної середньої (коротше кажучи, багато освіт).

Хочу перш за все подякувати за врахування правки про те, що ліцеї можуть у своєму складі, як прийнято це рішенням засновника, мати початковий рівень. Це зніме велику напругу з територіальних громад і великих міст.

Звісно, позиція міністерства була в тому, щоб повноваження засновника не були обмежені цими нормами з приводу і дошкільного підрозділу в цілому. Але те компромісне рішення, яке було прийнято на комітеті, в принципі, як би є реально компромісним і більшою мірою влаштовує сторони.

Бо дійсно дошкільний підрозділ у складі школи I-III ступенів, яка забезпечує повний цикл повної загальної середньої освіти, це, скоріше, виняток, ніж правило. І зрозуміло, що воно створить певну напругу для таких шкіл міста Києва, які мають. Наприклад міста Києва, я впевнений, такі школи є і в інших обласних центрах, в яких через вимушеність приміщень створено дошкільні підрозділи. Ви знаєте, потрапити в дитсадочок в обласному центрі доволі складно. Іноді вимушеною мірою було створити дошкільний підрозділ при закладі загальної середньої освіти повного циклу. Їм доведеться з цим щось робити.

Але детальніше, я думаю, про цю історію може розказати Асоціація міст України, бо більше в колі працюють з тими, кому прийдеться роз'єднуватись, відокремлювати дошкільний підрозділ або в самостійну юридичну особу або в інший спосіб приймати такі рішення.

Наразі наявність початкової освіти, початкової ланки – це вже великий крок у тому, щоб зняти обмеження із засновників у плані тому, як вони самостійно можуть планувати власну мережу закладів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Асоціація міст України, Тетяна Куценко, будь ласка. Вас не чути.

КОЛЕБОШИН С.В. Колеги, тут поки Тетяну не чути, я хотів би нагадати, що цей законопроект і так наскільки великою мірою компромісний, з точки зору освіти,

він більше про децентралізацію, аніж про освіту, що хоча б десь ми маємо сказати, давайте тут стоп. І от докільля – це точно... Давайте взагалі, я ж кажу, все для всього дозволимо і тоді про яку реформу ми говоримо. Я не хочу нагадувати про класні результати ЗНО з математики, це якраз про... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цілком погоджуюся із Сергієм Валерійовичем, питання в тому, що якщо ми це дозволимо, то якраз у великих містах вони почнуть масово створювати. Навіщо Києву будувати додаткові дитячі садочки, якщо можна переобладнати приміщення і зробити це в школі. Це велике питання, тому я категорично проти того, щоб дошкільна освіта була у складі ліцеїв. Тим більше, що дітям потрібно постійно гуляти на дворі, і діти, гуляючи на дворі, уявіть, що буде під час перерви, коли там декілька сотень дітей різного віку, особливо старших, висипають на вулицю, хто як, хто палить, хто розмовляє нецензурно. Дітей не навчимо, одним словом, таким чином і це дуже погана історія. Тому в принципі, ще почекаємо 30 хвилин, може, Асоціація міст доєднається і зможемо сказати своє рішення...

КОЛЕБОШИН С.В. Асоціація міст написали в чаті, що вони проти цих поправок. Але, я вважаю, друзі, ми кажемо, громади кажуть – ми не хочемо будувати старші профільні школи, давайте лишати як було, громади скажуть – ми не хочемо будувати дитячі садочки, давайте лишати як було. Мені здається, це місто Київ, про яке Володимир згадував, уж точно спроможне побудувати собі необхідну мережу дитячих садочків або повернути ті, які рейдернули у 90-і... *(Не чути)* Це для мене точно не аргумент про великі міста, от взагалі не аргумент. А про сільську територію, там я провів розрахунки, якщо громада може 600 дітей посадити в школу, то це громада, яка може окремий дитячий садочок теж мати. Тобто для мене тут навіть калькулятивно нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 600 дітей – це опорна школа. 600 дітей – це три чи чотирьохповерхова будівля.

Шановні колеги, я думаю, що територіальні громади неспроможні собі побудувати такі школи.

КОЛЮХ В.В. Шановні, перепрошую, а, якщо це школа...

ГОЛОВУЮЧИЙ. (*Не чути*) ... ступінь шкіл і врешті-решт залишиться початкова школа, яка буде об'єднана в дошкільним підрозділом і це взагалі чудова форма, як на мене.

КОЛЮХ В.В. Шановні, таке питання, а, якщо це школа, яка побудована при радянській владі, розрахована там на 700, до 1 тисячі осіб, а зараз у них 100 залишилось. Половина школи закрита, не знають, де це приміщення використовувати. І просто роблять зводять ці шкільні приміщення садочки в початкову школу.

КОЛЕБОШИН С.В. Валерій Вікторович, у них, якщо така кількість дітей не буде старшої профільної школи, а буде просто початкова школа тире гімназія, якій ми дозволяємо в своєму складі мати дошкільний підрозділ. Там все нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Асоціація міст вже має аудіо підключене?

_____ . Як мінімум там в чаті написана позиція, поки пані Тетяна підключається.

КОЛЕБОШИН С.В. Я ж їй прокоментував. Десь має бути межа. Ми, як Комітет освіти маємо все ж таки розуміти, що ми Комітет освіти, а не комітет мажоритарний.

СОВСУН І.Р. Це Інна Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Включіть відео, щоб ми бачили, що це ви.

СОВСУН І.Р. Доброго дня. Колеги, я, по-перше, погоджуюсь з тим, що десь треба ставити межу, і я думаю, що я б її ставила навіть вище ніж зараз пропонується. І я згодна, що версія, яка зараз озвучена, вона є вкрай компромісна.

Але у мене інше питання. Можливо, я прослухала це, можливо, це десь зафіксовано, скажіть, будь ласка, а чи є... Я розумію, що ви зараз розширюєте перелік тих, хто має право засновувати різного рівня заклади середньої освіти. А чи є в когось зобов'язання засновувати заклади середньої освіти?

Я про що допитуюсь, чи є у нас якісь запобіжники, до прикладу, щоб не вийшло так, що в якомусь районі, який дуже мало заселений, не буде утворено ліцеїв в принципі? Тобто у випадку, якщо ОТГ не утворило, бо їм не вигідно, в когось не вистачило грошей, в когось не вистачило тямки чи ще щось. Чи є у нас у когось

зобов'язання утворити ліцей певної межі доступності для дітей у випадку, якщо ніхто добровільно не зголосився це робити? Я розумію, що, можливо, це не завжди буде проблемою, але разом з тим, мені здається, що цей обов'язок все-таки забезпечити доступність нашої профільної школи десь має бути зафіксований. Хотіла спитати, чи це питання якимось зараз пропонується вирішувати?

КОЛЕБОШИН С.В. Ну, я, якщо можна, відповім. Ми з міністерством комунікували. Міністерство попередній аналіз робили. Та кількість дітей, яку ми зараз закладаємо в профілі кількість класів на паралелі на 10-11 клас, вона, ну якщо промодельовати по державі, забезпечить або відкриття в громаді або підвезення на адекватну відстань для дітей з сусідньої громади, яка неспроможна це утворити. Тому в цьому сенсі міністерство спокійно сприймає оцю кількість, ту кількість, про яку ми казали. Як би мали 4 класи, то була б це реально проблема, величезна проблема.

Тому, ні, в законопроекті ми не прописуємо обов'язки. Ну вони фактично прописані в Конституції... *(Не чути)*

СОВСУН І.Р. Власне, в Конституції це записано, але ж, якщо раптом ніхто не створив, то що? Тобто, хто має бути... *(Не чути)* ... зобов'язання все-таки це зробити, якщо інші раптом це конституційне право не забезпечили?

_____. Інна Романівна, я майже впевнений, що вони будуть створені в усіх ОТГ. Тому що ми дозволяємо приєднувати III ступеня, а це значить, що опорні школі будуть мати у своєму складі ліцей обов'язково. В них якраз буде маленька початкова школа, на велику саму по собі школу III ступенів, але буде невеличка початкова школа, а далі буде підвезення до гімназії і до ліцею.

Тому я не бачу, відверто, в цьому проблеми. А опорні школи у нас всі в доступності згідно закону.

_____. У мене є питання, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Да.

_____. З приводу цього... *(Не чути)* ...і про повну загальну середню освіту визначено обов'язок, в різний спосіб визначено обов'язки органів місцевого самоврядування через повноваження, через статтю, яка стосується повноважень, це останній блок органів місцевого самоврядування, через статтю 8 закону, наприклад,

про повну загальну середню освіту, де мова йде про доступність, де йде про формування мережі. Ну і є профільний Закон про органи місцевого самоврядування, який врегульовує питання відповідно знову ж таки їх повноважень. В сув'язі ці закони, безперечно, питання Конституції і рішення Конституційного Суду до того, що означає доступність повної загальної середньої освіти, її безоплатність. То, враховуючи всі ці нормативно-правові акти, органи місцевого самоврядування, які не будуть цього створювати, скажемо так, зрозуміло, що рівень їхньої відповідальності визначається, як правило, судом, або їхніх посадових осіб, а законності/не законності. На те вони і органи місцевого самоврядування і їм надані Конституцією гарантії самоврядування з даного питання. І я розумію, в чому виникло питання, чому, наприклад, як можна вплинути на орган місцевого самоврядування, якщо він вирішив не створити заклад загальної середньої освіти. Зараз швидше мова йде про те, щоб зберегти мережу в оптимальний спосіб з врахуванням всіх процесів, які відбуваються, і про відкриття нових теж, зрозуміло, йдеться. Як вплинути на орган місцевого самоврядування – є Конституція, є закон, який говорить про те, що дія або бездіяльність оскаржується в судовому порядку, інших, на жаль ...

_____ . Є наступні вибори, я хочу подивитися на того самого... *(Не чути) (Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, ви добре мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чутно.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, я уважно прослухав, чую – Асоціація міст, чую – місто Київ, інші великі міста, а за село ніхто не слова не говорить. Друзі, а в сільській місцевості шкіл немає, а в сільській місцевості загальної середньої освіти немає? А в сільській місцевості оцих проблем, за які зараз ми говоримо про за великі міста, Асоціацію міст, а там проблем таких немає, де об'єднання відбулося 1 до 40? Де, як на попередньому комітеті колега говорив, що за 37 кілометрів автобусом треба везти, о четвертій годині ранку дитя треба піднімати і половина дороги – це танкодром. Щось ми за село мовчимо, друзі, якось воно бентежить мене особисто,

бентежить. В сільській місцевості загальна середня освіта недоступна для 90 відсотків у зв'язку з таким положенням справ. Друзі, ми щось за село будемо говорити чи ні?

КОЛЕБОШИН С.В. Іван Григорович, цей законопроект, який ми розглядаємо, він більшою мірою якраз про освіту в сільській місцевості. Бо проблеми були з формуванням мережі саме в сільській місцевості в старших профільних школах. Тобто це законопроект, який, з моєї точки зору, на 90 відсотків про те, щоб хоча б в якийсь спосіб розвивати освіту саме сільську. Бо великі міста можуть собі дати раду.

І те, що ми дозволили отут певні компромісні міри, вони... Скажемо так, ми не робимо інфраструктурне самогубство для сільської освіти. Ми дозволяємо фактично ці школи розбудовувати в межах однієї будівлі і так далі. Тому це нормальний, як на мене, класний компроміс. Вибачте, класно, що кажу про закон, співавтором якого є, але з цієї точки зору у нас великий запит саме від регіональних відділів освіти, від регіональних департаментів кожної області. Абсолютно кожна область просить якнайшвидше прийняти 4629.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Чи є доповнення, зауваження, колеги?

КОВАЛЬ О.В. Колеги, дивіться, ось тут ми відкрили з Олександром Сичом статтю 66 Закону "Про освіту" "Повноваження органів місцевого самоврядування Верховної Ради Автономної Республіки Крим". І тут прописано, що вони відповідають за реалізацію державної політики у сфері та забезпеченні якості освіти і планують, забезпечують розвиток мережі. Тобто це відповідь на питання пані Інни, хто відповідає за те, щоб були у нас ліцеї і доступна повна загальна середня освіта у будь-якій місцевості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ольго. Ще є у когось доповнення, зауваження, колеги? Якщо ні, то є пропозиція проголосувати за таблицю...

КУЦЕНКО Т. Перепрошую, може чути мене вже? Асоціація міст України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чути.

КУЦЕНКО Т. Нарешті. Перепрошую за технічні збої.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ви, якщо можна, швидко, бо у нас...

ТЕТЯНА К. Дуже швидко. Асоціація міст України абсолютно проти таких правок, тому що більшість громад наполягали саме на тому, що тільки у зв'язку з тим, що у них немає можливості розмістити в інших приміщеннях дошкільні заклади, вони їх розміщують у школах I-III ступенів.

Це виключні випадки, їх небагато, але треба розуміти, що вони є. Тільки по Київській області таких існує більше 250. Тому ми за те, щоб залишити дошкільний заклад. Не в усіх ліцєях це буде. Для дошкільної освіти у нас є абсолютно чіткі вимоги: і майданчики там є, і окремі приміщення, і спальні приміщення, і окремо вони харчуються, і це все дотримується. Дотримання цих вимог можна перевіряти, у нас є Державна служба з якості освіти, вона перевіряє і загальну середню освіту, може перевіряти садочки. Тому тут звужувати можливість засновника засновувати заклади і не давати йому створити такі заклади, я вважаю, абсолютно неприпустимим. Це призведе до колапсу. Не просто до напруження, це призведе до колапсу. Ми викинемо дошкільний заклад зі школи I-III ступенів, тепер вона називатиметься ліцей, і не знайдемо іншого приміщення. Це, по-перше.

По-друге, 24 дитини в класі – це нова норма. У нас є норма в законі про те, що можна відкривати клас з 5 осіб. І це ми говорили на попередньому засіданні про те, що 8 дітей може бути у профілі. Якщо 3 профілі, то це 16 дітей у двох класах. І це абсолютно нормально, і це дозволить сільським і селищним радам утворювати ліцеї і в такий спосіб надавати повну загальну середню освіту. Так ми дуже звужуємо їх права. Ми дали їм децентралізацію, ми дали для них права надавати повну загальну середню освіту і цими нормами зараз це забираємо.

КОЛЕБОШИН С.В. Можна прокоментувати?

По-перше, стоїть 27-й рік. Якщо громада, яка може відкрити в собі ліцей на 600 мінімум дітей, повторюю, неспроможна при цьому відкрити дитячий садочок, то в мене запитання щодо спроможності цієї громади. Я знову повторюю, я категорично проти того, щоб в складі ліцею був також і дошкільний підрозділ. Початкова школа, гімназія – це абсолютно прийнятний компроміс, з яким погоджується в тому числі і наше профільне міністерство.

По-друге, кількість дітей в класі на паралелі також повністю прокомунікована і з Міністерством освіти. Вони моделювали цю мережу і ця кількість видається і міністерству, і департаментам, від яких ми отримали відповідну інформацію,

адекватна. Знову повторююсь, ми маємо десь поставити межу для освіти. Ми не можемо постійно йти на компроміси. Цей законопроект якраз про той компроміс, який є прийнятним між освітою та логікою децентралізаційних процесів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Колеги, шановні народні депутати, чи є у когось ще бажання доповнити? Якщо ні, то переходимо до голосування.

Я пропоную і ставлю на голосування пропозицію затвердити таблицю правок до другого читання в законопроекті 4629-1, якщо правильно пам'ятаю.

Да. Шановні колеги, хто – за, прошу голосувати.

7. Валерій Вікторович.

9. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Другий і третій я пропоную об'єднати, тому що це основний і альтернативний законопроекти. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо встановлення відповідальності за передачу академічних творів із порушенням принципів академічної доброчесності (5461), і альтернативний до нього – 5461-1.

У нас є автори обох законопроектів – Інні Романівна Совсун і Олександр Анатолійович Лукашев. Давайте надамо слово спочатку авторам, а потім Юлії Миколаївні Гришиній як голові підкомітету.

Інна Романівна, будь ласка, почнемо з вашого законопроекту.

СОВСУН І.Р. Дякую за надане слово.

Колеги, я ще раз перепрошую, тому що я за кермом, у мене був... *(Не чути)* ... подія, на яку я маю дістатися, але я б дуже хотіла взяти участь у засіданні комітету, тому що питання, яке зараз виноситься, воно насправді мені дуже болить. І це друга спроба зайти з цією ініціативою до профільного комітету, я дуже сподіваюся, що вона буде успішна.

Якщо ви пам'ятаєте, минулого року я вже пропонувала подібний законопроект, мета якого полягає в наступному. Ми знаємо, що на сьогодні в університетах дійсно досить ефективно почали, але почали боротися з такою бідною як плагіат. Але разом з тим, викладачі можуть виявляти плагіат, але вони не спроможні виявляти, коли студент, до прикладу, замовив написання окремої роботи на замовлення. Там не буде

плагиату, я як викладачка перевірятиму цей твір, я звірю по антиплагіатних програмах, але я не зможу перевірити, що цей твір було написано кимось іншим.

І на превеликий жаль, та проблема є дуже великою. Академічні дослідження цього питання вказують на те, що Україна на сьогодні є одним із центрів написання академічних текстів на замовлення не тільки для України, але й в Україні функціонують цілі мережі компаній, які здійснюють написання академічних текстів на замовлення, в тому числі і для американських університетів, для британських університетів, для багатьох інших університетів.

Це є велика проблема, з якою в усьому світі зараза намагаються знайти способи як боротися. І власне, цей законопроект – це наша спроба принаймні почати на законодавчому рівні визначати цю проблему. Власне, що пропонує цей законопроект? Він є невеликий. Він пропонує дві зміни до законодавства.

Перше – це виписане визначення, що таке академічний текст. Тому що в нас зараз воно у законодавстві не вживається, а для того, аби операціоналізувати питання написання на замовлення, нам необхідно було згадати і дати визначення цьому поняттю "академічні тексти", які зараз є тільки в підзаконних актах.

І друге – власне, прописується як тип порушення академічної доброчесності написання чи допомога в організації такого написання тексту на замовлення з метою подальшої видачі цього тексту під своїм авторством.

Чи вирішить цей законопроект всі проблеми? Безперечно, ні. Але у нас є дві цілі в цьому законопроекті. Перша – дати етичну оцінку цьому, сказати, що це є неправильно. Тому що я спілкувалася не з одним студентом, і викладачами, які залучені в подібну роботу. І коли я їх запитую про те, чому вони це роблять, вони дуже часто апелюють до того, що це є "сіра" зона в законодавстві, і їм видається, що вони нічого не порушують у випадку, якщо займаються такою роботою.

Друге – це дати підстави для того, аби в подальшому розвивати законодавство в цьому напрямку, в тому числі доопрацювати законопроект про зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення. І там, власне, вписати ідеї щодо того, аби визначати покарання вже адміністративне за організацію такого процесу.

Чому це важливо? Тому що ще коли я працювала в міністерстві, ми неодноразово зверталися до різних правоохоронних органів з проханням відреагувати на діяльність фірм, компаній, які займаються організацією написання текстів,

академічних текстів на замовлення. На всі звернення від міністерства, ми тоді депутатів з попереднього скликання просили включатись, всі правоохоронні органи і Служба безпеки, і поліція, і Генпрокуратура відповідали одне: на сьогодні така діяльність не є порушенням закону. І от власне ми хочемо зараз створити юридичне підґрунтя для того, аби в подальшому були підстави у правоохоронних органів хоч якось реагувати на такі порушення академічної доброчесності, які стають основою для бізнесу.

Це, я повторю, доопрацьована версія попереднього законопроекту. Я вдячна Юлії Гришиній, яка виступила співавторкою законопроекту. Разом з її помічниками ми доопрацювали з тим, щоб він був максимально юридично коректно виписаний. І я дуже сподіваюсь на підтримку комітету в цій новації. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Інна Романівна.

Олександр Анатолійович Лукашев, автор альтернативного законопроекту. Пан Олександр, будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. Доброго дня, шановні колеги! Певною мірою, презентуючи цей альтернативний законопроект, ми повністю погоджуємося з тим, що порушення принципів академічної доброчесності є абсолютно неприпустимо. І те, що у нас виконуються дисертації і інші роботи на замовлення, – це є соціальне зло, яке взагалі іде всупереч з принципами цивілізованої освітянської діяльності. Тому ми запропонували альтернативний законопроект.

Виходячи з того, що в Україні функціонує Національний репозитарій академічних текстів і який функціонує відповідно до Постанови Кабміну від 19 липня 2017 року № 541. Тому ми пропонуємо використовувати, запровадити в Закон "Про освіту" саме термін "академічний текст" і далі його використовувати. Оскільки термін "академічний твір", який пропонується в основному законопроекті, він утворить, у разі прийняття закону, сформує такий певний дуалізм термінологічний, який, на мій погляд, не приведе до оптимізації законодавчого врегулювання.

Друзі, ну також хотів би зазначити, що запровадження у альтернативному законопроекті нового виду порушення академічної доброчесності ми пропонуємо. А саме: подання академічних текстів, отриманих від інших фізичних чи юридичних осіб як власних результатів навчальної та наукової діяльності. На наш погляд, воно є

найбільш правильним оскільки суб'єктом порушення в даному випадку будуть саме учасники освітнього процесу, а не треті особи.

Але знаєте, ця наша дискусія довкола соціального зла і порушення принципів доброчесності, вона взагалі зрозуміла. Але ж незрозумілим залишається механізм притягнення до відповідальності тих осіб, які здійснюють виготовлення цих текстів. Тому я знов-таки, повертаючись до нашої минулорічної дискусії щодо цієї ідеї. Головне нам запровадити механізми ефективного виявлення та притягнення до відповідальності тих суб'єктів, які це здійснюють. На мій погляд, це дуже проблематично. Тому я буду відстоювати наш альтернативний законопроект. Про те нам всім, вважаю, необхідно об'єднати зусилля для того, щоб саме сформулювати і обґрунтувати ті правові механізми, які дозволять в майбутньому подолати це зло.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Анатолійович.

Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Колеги, що стосується першого законопроект 5461. Це законопроект щодо внесення змін до Закону "Про освіту", авторами його є народні депутати Совсун, Гришина, інші представники нашого комітету, і Сергій Віталійович Бабак, голова комітету. Головним комітетом по розгляду цього законопроект є наш Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Автор законопроект основного зараз розповів і основну мету цього законопроект і основні пропозиції, що містяться в цьому законопроекті, тому я на цьому вже зупинятися не буду. Я зупинюся на тих зауваженнях, які ми отримали на цей законопроект. Перше зауваження. ГНЕУ нам говорить про те, що незрозуміло, це в продовження того, про що говорив Олександр Лукашев, що з цього законопроект незрозуміло, хто саме та яким чином буде нести відповідальність у разі випадку порушення академічної доброчесності, що свідчить про відсутність достатніх і завершених правових механізмів реалізації його положень.

Тут я хочу сказати як автор законопроект, що дійсно в цьому законопроекті (ні в основному, ні в альтернативному) ці механізми не передбачені, оскільки цей законопроект є першим кроком, основна мета якого полягає в тому, щоб встановити, що передача текстів академічних іншим особам з метою їх використання як авторам є

порушенням академічної доброчесності. Тобто це перший крок, який ми зараз робимо, – визнаємо це на рівні закону як порушення. І далі в нас вже є законопроект, який нам потрібно доопрацювати, який і буде визначати механізм виявлення і боротьби безпосередньо з такими масовими в нашій країні випадками порушення академічної доброчесності.

Що стосується Міністерства освіти і науки, вони не підтримали цей законопроект. Звернули увагу на те, що законопроектом пропонується внести до переліку порушень академічної доброчесності передачу або посередництво при передачі автором академічного твору, і водночас дії щодо передачі або посередництва не є діями учасниками освітнього процесу, а отже, на таких осіб етичні принципи академічної доброчесності не поширюються.

Мені дуже дивним є такий висновок Міністерства освіти, скажу вам чесно. Тому що ми говоримо про питання порушення академічної доброчесності, тут може бути дві сторони, відповідно в цьому законі, мабуть, неуважно почитали, дві сторони можуть бути учасниками освітнього процесу, може бути одна зі сторін учасником освітнього процесу. І все це жодним чином не впливає на те, щоб ми визнавали будь-які дії по написанню і передачі академічних творів іншим особам для їх використання в тому визначенні, як ми пропонуємо в нашому законопроекті як порушення серйозне дуже – порушення академічної доброчесності.

Що стосується Національної академії правових наук, то вони зробили висновок, що введення нового терміну академічний твір у Закон України "Про освіту" не узгоджується з міжнародними та національними нормами в сфері авторського права і суміжних прав, і містить помилку технічного характеру. Так, з приводу помилки технічного характеру, там у нас одне слово було неправильно написано технічно. Ми вже це виправили.

Що стосується зауважень щодо авторського права і суміжних прав, мені теж дивно, при всій повазі до Академії правових наук. Мені дуже дивним є взагалі розмова про авторське право і суміжні права, тому що це зовсім інше питання. Ми регулюємо даним законом питання порушення академічної доброчесності, що справляє негативний вплив на все суспільство України.

Академічне право – це зовсім інша сфера, яка регулюється Законом України "Про авторське право і суміжні права", і який говорить про захист порушених прав

автора, і немає жодного відношення до питань академічної доброчесності і Академії правових наук. Наталія Семенівна Кузнецова з нами активно працює безпосередньо щодо нового законопроекту по академічній доброчесності.

Інститут законодавства Верховної Ради висловив підтримку цього законопроекту і так само зробив зауваження, що в нас немає в цьому законопроекті механізму протидії та виявлення фактів порушення, про що я вже вище сказала.

Ми на засіданні підкомітету розглянули цей законопроект. Дуже така в нас була жвава дискусія, подискутували з приводу основних його норм. Я як співавтор цього законопроекту, просто додам декілька тезисів, що проблема взагалі, проблема написання текстів, академічних текстів на замовлення є проблемою, яка існує в усьому світі. Всі країни світу борються з цією проблемою, більшість європейських країн і так само, як і більшість штатів, майже в 20 штатах є заборона на такі дії в США. Тим чи іншим чином внесені в законодавство більшості країн норми про заборону передачі текстів. І наша задача саме безпосередньо на рівні закону зараз встановити ось цю норму доброчесної поведінки, оскільки дійсно, якщо ми в законі не визначаємо це як недоброчесну поведінку, то як ми можемо говорити про те, що такі дії взагалі є забороненими законодавством?

Колеги, я так розумію, ми окремо будемо перший і другий голосувати, Сергій Віталійович? Тому по цьому законопроекті підкомітет прийняв рішення за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу і рекомендувати комітету прийняти таке рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Я хотів би почути позицію Міністерства освіти і науки.

_____. Шановний Сергій Віталійович, шановні народні депутати! Юлія Миколаївна вже коротко оприлюднила позицію Міністерства освіти і науки. Відповідно, що я хочу сказати, перш ніж її підтвердити, я хочу сказати таке, що освіта та боротьба за доброчесність, у нас взагалі не має політичного забарвлення, яке зараз намагаються, скажімо так, видати за таке в деяких соціальних мережах. Міністерство освіти і науки веде систематичну боротьбу за академічну доброчесність.

Відповідно до нашого проведеного аналізу ми хочемо сказати ... Я як економіст вам хочу доповісти, що, на нашу думку, попит породжує пропозицію. Тобто попит на

академічні тексти, написані чужими руками, породжує таке явище ганебне як написання текстів на замовлення. Тому вважаємо, що боротися необхідно з тими людьми, які споживають ці тексти і які їх видають за свої власні, і які їх оприлюднюють як свої власні тексти.

Міністерство освіти і науки в свою чергу провело техніко-юридичну експертизу даних документів. Висновки наші були такими, що ми підтримуємо, щоб в законодавство було введено поняття саме академічного тексту, як це було відповідно до... Я розумію, що це підзаконний акт – Постанова Кабінету Міністрів про Національний репозитарій. Але, скажімо так, бажано, щоб потім нічого не перероблювати, звернути на це увагу, що це не академічний текст. І враховуючи оцю попередню мою тезу стосовно, що необхідно боротися зі споживачами послуг, а не з виробниками даних послуг, ми підтримали формулювання і надали свої пропозиції до формулювання останнього пункту, який вводиться в статтю 42, щодо визначення поняття "академічна доброчесність". Дякую, шановні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Олександрович. Шановні колеги, в мене питання до Юлії Миколаївни в першу чергу. Оці зауваження Міністерства освіти і науки ми до другого читання зможемо додати до законопроекту, врахувати їх?

ГРИШИНА Ю.М. Якщо ми приймемо рішення врахувати ці зауваження, то ми, звичайно, можемо їх врахувати, але трохи є питаннями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, мені важливо, технічно ми їх можемо до другого читання подати, якщо вони будуть?

ГРИШИНА Ю.М. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. І в мене ще одне питання, те, що мене турбує. Я хотів би в контексті нашого з вами одного з останніх засідань по іспитах "Крок". Чи можемо ми додати туди норму складання іспитів або будь-яких інших контрольних робіт, я не знаю, іспитів, заліків і так далі однією людиною за іншу? Щоб це було прописано як порушення академічної доброчесності.

Я поясню. Пам'ятаєте, у нас була дискусія, чи можна, наприклад, анулювати акредитацію освітньої програми. Тоді для того, щоб була анульована акредитація,

потрібна підстава, а підставою не може бути, на думку принаймні Національного агентства, та я, в принципі, її поділяю, – кримінальна справа не є підставою для порушення, будь-яка кримінальна справа по відношенню до будь-якого учасника освітнього процесу. Тому якраз якщо ми запишемо цю норму, якщо її можливо буде записати до другого читання, то, звісно, супер, а якщо ні, то, може, нам треба прийняти рішення комітету зараз, щоб ми до першого читання внесли комітетську цю правку. Зараз побачимо.

Але питання в тому, щоб це також було порушенням принципів академічної доброчесності. Тоді в Національного агентства буде підстава на підставі порушення виявленого анулювати, наприклад, акредитацію освітньої програми. Або Міністерству освіти і науки вжити заходів до керівництва університетів університетів. Я вже не кажу там про можливе там позбавлення ліцензії як виключний крок, але в принципі підставою щоб це було для того, щоб попрацювати в юридичній площині з керівництвом закладів вищої освіти.

Юлія Миколаївна, ми зможемо цю норму теж додати до другого читання технічно?

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я думаю, що у нас є, відповідно до регламенту у нас є можливість на засіданні комітету прийняти рішення про те, що ми додаємо норму в такому вигляді, як ви запропонували.

І як варіант можу запропонувати, що ми ж зараз закінчимо роботу над Законом України про... по академічній доброчесності у нас є великий законопроект. Можливо, ще туди ставити цю норму і доопрацювати її в повному, скажімо, вигляді. Давайте порадимось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене, якщо чесно, в зв'язку з розробленням Закону про академічну доброчесність взагалі є питання, чи варто розглядати от зараз ті два закони, чи їх можна просто інкорпорувати в Закон про академічну доброчесність. Але вже то таке. Ці два закони вже у нас давно лежать, давайте пустимо їх до зали. А якщо буде за цей час підготовлений повністю Закон про академічну доброчесність, то просто не буде, може, сенсу розглядати ці закони в залі, а буде одразу розглянути ... *(Не чути)*. Мені в даному питанні... От зараз просто у мене немає тексту самого

закону перед очима. Чи можна технічно додати до другого читання, щоб зараз не вносити рішення комітету, не зачитувати з трибуни?

СОВСУН І.Р. Якщо можна. Суто формально оскільки це ви пропонуєте внести як тип порушення академічної доброчесності, то це та сама стаття буде просто додатковий пункт додати правкою чи від комітету чи хтось з депутатів подасть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

СОВСУН І.Р. Тобто юридично взагалі немає проблем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Тоді я знімаю ці питання, якщо їх можна задати до другого читання і розглянути потім на комітеті.

Даю пропозицію по крокам і зауваження Міністерства освіти і науки. І можемо взагалі підняти дискусію до другого читання щодо того, чи має це бути академічний твір чи академічний текст. Про це вже говорив Олександр Лукашев. Теж, я думаю, що до другого читання можна все це доопрацювати.

Колеги, чи є ще в когось пропозиції?

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, а у мене є ось... Я зараз питання. У мене є ще доповнення по законопроекті Олександра Лукашева. Я просто хотіла запитати. Можливо ми два зараз розглянемо, а потім проголосуємо одразу за перший і за другий? Міністерство вже дещо почало розглядати законопроект і Лукашева, і теж хотіла б я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми два розглядаємо одночасно насправді. Голосування у нас буде два різних, а розглядаємо ми їх одночасно.

ГРИШИНА Ю.М. Добре. Тоді дозвольте представити законопроект Лукашева, тоді давайте я ж представлю ще другий коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думав, ви обидва представили.

ГРИШИНА Ю.М. Я тільки зачитала перший, а зараз законопроект 5461 коротко. Це альтернативний законопроект, який поданий народними депутатами Лукашевим, Плачковою, Брагарем, є альтернативним.

Мета – запровадження відповідальності за подання академічних текстів, отриманих від інших фізичних та юридичних осіб. Відповідно висновки, які ми отримали.

Це ГНЕУ, яке висловило зауваження щодо того, що в законопроекті пропонується віднести до випадків порушення академічної доброчесності подання академічних текстів, отриманих від інших фізичних чи юридичних осіб як власних результатів навчальної та наукової діяльності. І ГНЕУ абсолютно доцільно говорить нам про те, що такі дії вже фактично охоплюються терміном "академічний плагіат", під яким розуміється оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження, та відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. А посилення боротьби з фактами академічної недоброчесності має відбуватися шляхом неухильного дотримання учасниками відповідних правовідносин, вчинених в законі.

Міністерство освіти і науки, підтримуючи ініціативи в цьому законопроекті, пропонує доповнити таким абзацом, що виготовлення академічних текстів та надання їх для подальшого використання іншим особам за винагороду теж є порушенням.

І Національна академія педнаук підтримує законопроект без зауважень.

Інститут законодавства підтримує із зауваженнями щодо того, що так само в законопроекті відсутній механізм виявлення і боротьби.

І я хочу від себе останнє зазначити, що дійсно, якщо у нас в першому законопроекті ми як порушення визнаємо саме факт передачі або посередництва при передачі автором академічного твору для використання його як свого. Ось саме це є основна мета цього законопроекту – заборонити сам факт передачі і посередництва.

А в альтернативному законопроекті як порушення пропонується, і міністерство це підтримує чомусь, пропонується подання академічних текстів, отриманих від інших фізичних або юридичних осіб як своїх. Але ось саме це подання академічних текстів як своїх – це є академічний плагіат, який вже передбачений діючим законодавством. І вже це передбачено як порушення академічної доброчесності.

Тобто фактично цей законопроект не вносить нічого нового в питання боротьби з академічною доброчесністю. Тобто фактично у нас закон є, а боротьби з передачею і використанням творів як своїх у нас немає, і це основні є мої такі опасіння і опасіння ГНЕУ щодо цього законопроекту.

А основний законопроект, він безпосередньо і бореться з цим виготовленням і передачею. А використання чужого тексту як свого – це академічний плагіат і це вже передбачено діючим законодавством. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Колеги, Іван Григорович, будь ласка, хотів.

КИРИЛЕНКО І.Г. Перше зауваження. Ми таким законопроектом перезавантажуємо нашу законотворчу діяльність. Слабенький. Перше.

Слава Богу, є базовий закон, який десь уже на виході. Так оце в цей базовий закон нам би треба це все і включити. Якщо ми на першому місці в світі по плагіату, по недоброчесності, що це вже цілий бізнес для всієї планети, то, як казав класик, "чтобы исправить, надо перегнуть". То в тому базовому законі повинні бути серйозні статті і зміни в Кримінально-процесуальний кодекс. За такі порушення треба кримінальну справу відкривати, і вже там будуть чи адміністративні заходи, чи штрафи будуть, чи позбавлення волі.

Друзі, один закон визначає поняття, встановлює поняття – процес передачі. Другий закон вже вторгається в те, що працює. Ну давайте подивимося на базовий та базовий відшліфуємо так, щоб ми не перезавантажували нашу законотворчу діяльність, і в базовому передбачимо все. И впереди планети всей треба бути в зовсім інших аспектах, тільки не в цьому.

Дивіться, з одного боку, железной рукой, ведемо освітню реформу заради якості. П'ять разів прозвучало слово у доповідача попереднього "якість освіти". Заради цього йдемо на те, що о 4-й годині ранку дітей піднімати для того, щоб за 40 кілометрів везти отримувати якісну освіту дитятку. А тут не за якість освіти і наукової діяльності мова йде? Не за якість? І так делікатно, так "за шерстю", тихенько: то в поняття десь заглибимося, то ще кудись. Друзі, "каленим железом" якщо наводимо порядок, то треба наводити порядок на всіх щаблях. Оце моя пропозиція – базовий закон, а в базовому законі відточувати все, і щоб, як кажуть, мало не показалось. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Шановні колеги, в кого є...? Секунду. Наталія Романівна. Потім Інна Романівна.

ПША Н.Р. Я коротко. Я хочу сказати, так, що треба боротися не тільки з тими, хто тексти використовує, але й з тими, хто тексти пишуть. Це як, знаєте, розповсюдження наркотиків – більша стаття, ніж її вживання. Насправді, як наркотики ведуть до деградації, так і використання чужих текстів веде до деградації. Тому я підтримую перший законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Моя коротка відповідь Івану Григоровичу. Іван Григорович, я погоджуюсь, що треба робити кардинальні зміни. Але відповідно до норм Регламенту зміни до Кримінального кодексу, до Адміністративно-процесуального кодексу можна вносити тільки окремими законами. Суто технічно, тут пані Юлія, як і пан ...*(Не чути)*, звичайно, це підтвердять, що суто юридично ми повинні діяти саме за такою логікою: спочатку в нас іде зміна постійного законодавства, а потім вже встановлювати покарання, бо це інші ... *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми це все знаємо. Шановні колеги...

ЛУКАШЕВ О.А. Якщо можна, про погодження. Повністю підтримую позицію Івана Григоровича. І хотів би так резюмувати, що і основний, і наш альтернативний законопроект по суті спрямований лише на досягнення однієї цілі – унормувати протиправність цієї діяльності. Але якщо дійсно говорити про ефективний механізм виявлення і притягнення до відповідальності, то ані основний, ані альтернативний не спрямовані на це. Саме тому ми мусимо зробити цей крок, для того, щоб дати освітянському простору і всьому суспільству цей меседж, що ми дійсно стали на шлях боротьби з цим соціально-освітнім злом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Анатолійович.

Шановні колеги, ще в когось? Тоді... *(Не чути)*

ГРИЩУК Р.П. *(Не чути)* ...базовий законопроект, який більш широкий, але це не виключає необхідність подання, як правильно сказав пан Олександр, чіткого сигналу, щоб законопроект вийшов... *(Не чути)* Це не заважає нам потім зробити якісний базовий законопроект, тому я підтримую основний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте переходити вже до фінальної частини. Цілком підтримуючи, я вже казав про це у своєму чаті, що я дуже хотів би, щоб ми раз і назавжди унормували всі прояви економічної недоброчесності і відповідальності за них в окремому базовому законі. Зараз робоча група вже доопрацьовує його. Я сподіваюсь, що ми у вересні його зможемо внести на комітет...
(Шум у залі)

І тоді восени ми вже виведемо його в зал, я сподіваюсь, він буде готовий остаточно і ми зможемо внормувати це все. Але погоджуюсь з тим, і з Олександром Анатолійовичем, і з Романом Павловичем, що треба зараз дати чіткий сигнал, що комітет вже зараз працює над цим. Є пропозиція винести обидва законопроекти все ж таки в зал. Я так розумію, що незалежно від того, який з них ми винесемо, його можна доопрацювати до другого читання, враховуючи положення альтернативних законопроектів, і так само враховуючи побажання народних депутатів, які були зараз висловлені, і Міністерства освіти і науки.

Немає заперечень? Тоді, шановні колеги переходимо до голосування.

Ставлю на голосування проект рішення комітету законопроект 5461 на основі рекомендацій підкомітету в першому читанні прийняти за основу.

Хто – за, прошу проголосувати.

Є, 8. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Відповідно для того, щоб він пішов в зал, ставлю на голосування проект рішення комітету законопроект 5461-1 відхилити. Ми не можемо його відправити на доопрацювання, тому один має бути відхилений.

Хто – за, прошу голосувати.

8, бачу.

Олександр Анатолійович – утримався?

(Загальна дискусія)

Зрозуміло. 8 – за. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного питання. Питання четверте – проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про державну службу".

Ольга Володимирівна, напевно, вам слово.

КОВАЛЬ О.В. Так як ми не бачимо представників Кабміну. Головним комітетом з опрацювання проекту Закону...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, Ольга Володимирівна. Я так розумію, що в даному випадку представником Кабміну є Міністерство освіти і науки як розробник цього законопроекту. Правильно, Андрій Олександрович? Тоді давайте надамо слово Андрію Олександровичу, а потім перейдемо до Ольги Володимирівни.

Пане Андрію, будь ласка.

ВІТРЕНКО А.О. Шановний Сергій Віталійович, шановні панове народні депутати нашого улюбленого, найкращого комітету! Цей законопроект розроблений Міністерством освіти і науки України відповідно до виконання Указу Президента України №427/2020 "Про впорядкування використання об'єктів державної власності, що перебувають в управлінні Державного управління справами". Він стосується Національної академії державного управління при Президентіві України, яку передано від Державного управління справами до сфери управління Міністерства освіти і науки.

Законопроектом пропонується із Закону України "Про державну службу" виключити положення, що стосується Національної академії державного управління при Президентіві України. Його погоджено без зауважень всіма центральними органами виконавчої влади. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Колеги, так як було сказано, що головним комітетом з опрацювання даного законопроекту є Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування. Так як було сказано паном Андрієм Вітренком, що основною метою даного законопроекту є забезпечення реалізації законодавства, що регулює суспільні відносини у сфері створення, реорганізації, ліквідації підприємств та організацій, відповідно до названого раніше указу Президента.

Тобто проектом закону передбачається виключення положення, що стосується Національної академії державного управління при Президентіві України. Тобто наразі пропонується, що наукове, науково-методичне та експертно-аналітичне забезпечення діяльності системи професійного навчання буде здійснювати установа, яка визначатиметься Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу

виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері державної служби.

Це є коротенький законопроект, ми його тільки розглянули на підкомітеті і детально обговорили.

До даного законопроекту є певні зауваження Головного науково-експертного управління, яке звертає увагу, що функціонування спеціалізованого навчального закладу для здійснення системної професійної підготовки державних службовців є доцільним і виправданим. Однак пропонована в проекті редакція частини третьої статті 48 закону викликає в ГНЕУ зауваження. Адже внаслідок внесення запропонованих змін із норми закону зникнуть вказівки на суттєві ознаки навчального закладу, на який покладається здійснення відповідної діяльності. І наводиться ряд країн, в яких функціонують подібні установи для підготовки фахівців для державної служби.

Міністерство освіти є розробником, відповідно пан Андрій Вітренко висловив підтримку даного законопроекту. Національна академія педагогічних наук повідомляє, що пропозицій та зауважень до даного законопроекту не має.

І відповідно підкомітет, розглянувши 23 червня даний законопроект, пропонує комітету прийняти його за основу та в цілому.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Перший раз, відверто, я бачу висновок Головного науково-експертного управління, який є не юридичним, а політичним.

І цілком підтримуючи саму ідею, що має бути окремий заклад, який займається підготовкою державних службовців, як це зазначило Головне науково-експертне управління, але я от не розумію, яке відношення цей висновок має до проекту закону. Вперше таке бачу, чесно кажучи, це мене трішечки здивувало.

Але через те, що вже рішення прийнято указом Президента, Міністерство освіти і науки вже здійснило передачу майна і взагалі самого закладу, його приєднання до Київського національного університету імені Тараса Григоровича Шевченка, є, вочевидь, необхідність для Кабінету Міністрів внести певні зміни для того, щоб далі система функціонувала, вже враховуючи ці обставини.

То, шановні колеги, чи є необхідність обговорення?

ГРИШИНА Ю.М. Немає. Ми все обговорили детально на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми дві години тому дуже предметно пройшлися по цьому закону.

Тоді, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету: на основі пропозиції підкомітету законопроект № 5493 рекомендувати головному комітету і Верховній Раді прийняти за основу і в цілому.

Хто – за, прошу голосувати.

9. Дякую колеги.

Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, бачу.

Дякую. Всі одногосно. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

І передостаннє питання, п'яте – про затвердження рекомендацій комітетських слухань на тему "Якість підручників та навчальних посібників для "Нової української школи".

Шановні колеги, як ви всі пам'ятаєте, ми вже приблизно місяць тому провели комітетські слухання з питання якості підручників, яке насправді, це питання, дуже сильно турбує все суспільство. Дуже часто ми бачимо помилки, фактологічні помилки, бачимо іноді плагіат в підручниках, бачимо просто неякісну підготовку. Тому, власне, ми провели (дякую вам всім) комітетом справді титанічну роботу та підготували і провели комітетські слухання, запросили всіх стейкхолдерів (і Міністерство освіти і науки, і Інститут модернізації змісту освіти, і видавців). Дякую всім за участь.

Насправді, чому трішки затягнули з рекомендаціями, тому що було дуже багато пропозицій внесено з голосу і письмово під час і після комітетських слухань. Тому певний час це зайняло в секретаріаті для того, щоб все узагальнити.

Шановні колеги, рекомендації у всіх вас є. Чи є до них доповнення чи зауваження?

ГРИШИНА Ю.М. Немає. Ми всі доповнення і зауваження надіслали і вони були враховані. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді є пропозиція. Ставлю на голосування затвердження рекомендацій комітетських слухань.

Хто – за, прошу проголосувати.

Всі одноголосно. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Ну і останній пункт порядку денного "Різне". Чи є в когось "Різне"?

ГРИЦУК Р.П. Нагадати, що завтра комітетські слухання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, завтра комітетські. Дякую, Роман Павлович.

Завтра комітетські слухання по Національному фонду досліджень, по їх першому року роботи: що зроблено, що зроблено гарно, що зроблено недостатньо, які є проблеми, які шляхи їх вирішення.

То ж завтра, нагадую, об 11 годині комітетські слухання. Ще раз всіх запрошуюю і дуже прошу бути, якщо не виходить офлайн, то хоча б онлайн.

Шановні колеги, дуже вам вдячний за приділений час. Засідання комітету завершено. Гарного всім дня. До завтра.